

Kincs, ami van!

Lekció: Ef 1,3-14/Textus: Mt 13,44-46

2014. június 15.

Az elmúlt fél évben az Efézusi levéllel foglalkoztunk az istentiszteleteken, s ez a levél az evangéliumnak, az örömhírnek hihetetlen gazdagságát, mélységét tárta fel előttünk. Ebben voltunk együtt hétről hétre. A mai lekción a levél első fejezetéből olvastunk fel újra egy szakaszt. Pál apostolnak egyetlen lendületes, hosszú mondata ez, a szívéből előtörő örömteli ujjongás, mely így kezdődik: „áldott a mi Urunk, Istenünk, Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket mennyei világának minden lelki áldásával.” Most, amikor a nyár elején lezárjuk az Efézusi levelet - majd ősszel folytatjuk még a hátralévő rövidebb részt - két rövid jézusi példázatnak az alapján szeretnék visszatekinteni erre a túlszorduló örömeire. Hiszen abban, ahogyan Jézus a Máté 13-ban leírt példázataiban Isten országáról beszél, arról, ahogyan az emberek Isten országára rátalálnak; ugyanez az öröm jelenik meg, mint ahogyan Pál apostol beszél az evangéliumról. Mert Isten országa azt jelenti, hogy Isten uralkodik. Isten Krisztusban uralkodik. Mikor ennek a valósága betör az ember szívébe, mikor eljön az Isten uralma az életünkbe, akkor éljük át azt a mindennek felett való örömet, amit Pál apostol, valamint a példázatbeli szántóvető és kereskedő átélt.

Az alapigénken felolvasott két rövid példázattal Jézus ma Isten uralmába hív mindannyiunkat. Lehet, hogy benne élünk már – akkor ebben az örömben akar most megújítani bennünket. Ha még nincs ebben részünk, akkor ebbe az országba, Isten uralmába hív most meg minket. Arról szeretnék beszélni két nagyobb gondolatban, mit mondanak ezek a példázatok egyrészt arról, hogyan találjuk meg; másrészt arról, hogyan ölelhetjük magunkhoz Isten országát, az ő uralmát, az evangéliumot, hogyan lehet az a mienk.

1. Hogyan találjuk meg Isten országát?

Nézzük meg először a szántóvető példázatát! Palesztina Egyiptom és Mezopotámia között fekszik, földrajzilag és történelmileg is, éppen ezért állandó háborús csatatér. Mint minden háborús övezetben, itt is igen gyakori volt, hogy a kincseket, értékeket el kellett ásni, el kellett rejteni az ellenség elől. Jézusnak több mondata is utal erre a gyakorlatra: „Ne gyűjtsetek kincseket magatoknak a földön, ahol a tolvajok kiássák és ellopják”, vagy a talentumok példázatában a gonosz és rest szolga elássa a rábízott egy talentumot. Ez a rövid példázat is arról szól, hogy valaki valamikor elásott egy kincset a földbe. Meghalt, eltűnt, nem tudunk róla semmit. Egy idő után jön egy szántóvető ember, egy napszámos, bérlő, aki szántás közben beleakad ebbe a kincsbe. Tudja, hogy meg kell szereznie a földet, bármilyen értéktelen is legyen az a föld önmagában, hogy övé legyen a kincs. Mindenét eladja tehát, hogy megvehesse. Lehet, hogy mások bolondságnak látják a tettét, nem értik, miért ragaszkodik annyira éppen ahhoz a földhöz – de ő tudja, hogy az a föld kincset rejt. Olyan kincset, amiért érdemes mindenét eladni. Azzal a kincssel ugyanis gazdag és boldog lesz. Hát ilyen az Isten országa – mondja Jézus.

Meg olyan az Isten országa, mint mikor van egy kereskedő, aki gyönyörű igazgyöngyöket gyűjt. Képzeljük magunk elé ezt az embert és bontsuk ki a képet! Az ilyen szenvedélyesen gyűjtő ember sokat utánajár egy-egy gyöngynek, messzire elmegy érte, kutat, keres, érdeklődik, s amiket megtalál és

megszerez, azokat az igazgyöngyöket valószínűleg az otthonában is egy vitrinben tartja. Gondosan elhelyezve, szem előtt. Minden gyöngynek megvan a története: hogyan szerezte meg, mit adott érte. Nézegeti, gyönyörködik benne, nagy kincsnek tartja. Mégis, amikor ez az ember egy különleges, hihetetlen szépségű igazgyöngyre talál, akkor nem gondolkozik azon, hogy az összes többit odaadja-e érte. Mindazt, amit ki tudja, hány évtizeden keresztül épített fel, gyűjtögetett, nézegetett, ami olyan kedves volt neki - mindet eladja, csak hogy azt az egyet megszerezze. Nos, ilyen az Isten országa, ilyen az Isten uralma – mondja Jézus.

Hogyan találjuk meg Isten országát? A két példázat párhuzamos. Mindkettőben valaki nagy kincset talál, örül neki, mindent elad érte, megszerzi. Egy nagyon fontos különbség mégis van a két történet között.

A szántóvető beleütközik a kincsbe. Ez egy váratlan, meglepetésszerű dolog, miközben ő a mindennapos cselekedeteit végzi. Veled is történhet így. Végzed a mindennapos cselekedeteket: felkelsz, elmész munkába vagy az iskolába, dolgozol, tanulsz, pihensz, sportolsz. Megy a mindennapos élet, nincs benne semmi különös, nincs benne semmi rossz. S egyszer csak ebben a teljes mindennapiságban váratlanul valami történik – és ebben a valamiben egy nagy titok: Isten valósága, Isten jelenléte úgy tör be az életedbe, hogy megérzed, hogy itt van valami fontos, amit eddig nem értettél, nem láttál. Egyszer csak ott van. Nem kerested, nem kutattad, de beleütközöl és találkozol vele. Sokféle módon történik ez a mai világban, sokféle módon megtörtént az ittlévők életében is. Lehet ez egy kapcsolatnak a válsága, vagy bármilyen értéknek az összetörése, elvesztése. Nagy mélységbe kerülsz, és mégis ebben a mélységben egyszer csak felsejlik előtted, hogy több az élet, mint amit elveszítettél, ami eddig a legfontosabb volt számodra. Lehet, hogy jön egy új kolléga, és egyszer csak elkezd beszélni Jézusról. A többség furcsaságnak, bolondságnak tartja, amit mond, de téged megérint, beleütközik. Van, hogy látsz egy filmet, és abban valami megmozdít, megrendít, egy új valóság jelenik meg rajta keresztül. Lehet, hogy valahol felveszel véletlenül egy könyvet és beleolvasol. Talán éppen a Bibliát, amit nem nagyon ismertél korábban, de most valahogy eléd került, és amit benne találtál, az a szívedbe markolt. Valahogy véletlenül betévedtél ide a templomba, és itt tapasztalod, hogy valami történik veled. Érzed, hogy Istennel állsz szemben...

Ez a váratlan esemény, amikor valaki így találkozik Isten jelenlétével, valóságával, uralmával, az evangéliummal; annak, aki megéli, teljesen véletlennek tűnik. Mint a szántóvetőnek. Semmit nem tud. Megy, dolgozik, beleakad, ott van. De mégis látnunk kell, hogy mindennek van egy előtörténete. Valamikor valakinek - ki tudja? - évtizedekkel, évszázadokkal korábban, valami történt az életében, valahogy lett egy nagy kincse, valami történt az országban, valamiért el kellett, hogy ássa azt a kincset – ez az előzmény. Velünk is ugyanígy van ez. Amikor azt éled meg, hogy váratlanul beszűrődik, vagy akár egészen keményen betör az életedbe Isten valósága - akkor azt kell látnod, hogy ennek is van egy komoly előtörténete. Ha nem látod is, van. Isten berendezte a teret, az életet, munkálkodott a háttérben, sok-sok mindent tett, hogy eljőjön az a pillanat, amikor te „váratlanul” beleütközöl a kincsbe.

A kereskedő példázata ebben más. Ő kutatja az igazgyöngyöket. Keresi, jár a világban, hallja a híreket, nézi az embereket, elmegy a piacokra. Talán nem is biztos benne, hogy létezik valóságosan az az egyetlen különleges igazgyöngy, de hallott róla, sejti, hogy van, nyugtalanítja, hajtja, keresi, kutatja, sóvárog utána. Nagyon sok ember így találkozik az Isten uralmával, Isten valóságával. Az is lehet, hogy nem ilyen céltudatos a keresésed, de mindig is érezted, hogy valami, nem tudod mi, alapvetően

és mélyen hiányzik az életedből. Aki váratlanul ütközik bele a kincsbe, az nem éli át előtte, hogy valami hiányzik, nem szomjúhozik, nem keres. De van, aki szomjasan keres, utánajár - és egyszer csak rátalál. Igen, létezik ez a gyöngy. Felismeri az Isten országát. Megismeri, hogy van sok gyöngy, amit megtalált, van sok minden, amit kipróbált, meg is szerzett akár, de van egy igazi kincs, ami egészen más, mint a többi.

Hogyan találjuk meg? Nagyon egyszerű. Abban találsz meg Isten országát, aki történeteket mond róla. Jézusban. Aki itt is, most is a Biblián keresztül szól hozzánk, és történeteket mond róla. Abban találjuk meg az Isten uralmát, aki ezt a titkot ki akarja jelenteni az értelmünkbe és a szívünkbe. Abban találjuk meg az Isten országát, az Isten uralmát, aki az egész élete szolgálatát így foglalta össze: bennem (Jézusban) eljött, elérkezett, elközelített Isten uralma – térjetelek meg! Azaz: forduljatok meg és öleljétek magatokhoz! Ezzel a példázattal itt és most, Jézus ma minket Isten uralmába, Isten közelségébe hív.

Honnan tudod, hogy megtalálsz? Onnan, hogy örömet találsz. Ha „véletlenül” botlottál bele, akkor az az öröm a tiéd, amit különben átélünk az élet sok helyzetében, amikor váratlanul történik valami jó. Ha már hosszan sóvárogtál utána és kerested, akkor a beteljesült legmélyebb vágyakozás feletti öröm a tiéd. Öröm.

Miért kincs? Miért igazgyöngy? Mi hozza az örömet? Miért így beszél erről Jézus? Azért, mert az ember számára a legfőbb jó Isten királyi uralmának a megkóstolása. Az ember számára a legfőbb jó, amikor Isten jelenléte ledönti a falakat, ami a szíve és Isten között volt. Az ember számára a legfőbb jó, mindaz, amiről oly sokat beszéltünk az Efézusi levél alapján a korábbi hetekben: hogy felismerem, hogy Isten kiválasztott engem a magáénak Krisztusban, az övé lehetek. Amikor felismerem, hogy Isten minden hibámat, minden bűnömet, minden elrontott dolgomat és annak minden terhét leveszi rólam, mert ráhelyezte az ő Fiára, Jézus Krisztusra, és szabad lehetek. Amikor átélem, hogy nem magam vagyok a világban, hanem Isten az ő gyermekévé fogadott Jézus Krisztusban. A legfőbb jó, amikor átélem, hogy az Isten Szentlelke betölt és elpecsétel, és én őhozzá tartozom.

Szent Ágoston (Augustinus) mondja: „Nyugtalan a lelkünk, amíg benned nyugalmat nem talál.” Éhes és szomjas a lelkünk, amíg a legfőbb jót, Isten jelenlétét, szeretetét és kegyelmét nem kóstolja meg. Ezért mondja egyik református hitvallásunk, a Westminsteri Hitvallás: „Az ember életének legfőbb célja Istent dicsőíteni és őt örökké élvezni.” Micsoda hedonista megfogalmazás! Istent örökké élvezni? Igen! Igen! Mert ez kincs, igazgyöngy. Amikor ezt a kincset magadhoz öleled, azt élvezed, gyönyörködsz benne, a legfőbb jóként, a legnagyobb értéként tapasztalod meg. Nem véletlen, hogy azt mondja Jézus: ilyen az Isten országa. Ilyen az Isten országát megtalálni: határtalan öröm, határtalan izgalom, határtalan ujjongás. Ott van a kincs a földben. Ott van az igazgyöngy valahol. S amikor meg látják, mindent, mindent odaadnak érte.

2. Hogyan öleljük magunkhoz, hogyan lehet a miénk Isten országa?

Ahhoz, hogy magunkhoz tudjuk ölelni Isten országát, uralmát, szükséges, hogy érezzük, megtapasztaljuk, amint felfakad a szívünkben az öröm. Mert ebből tudjuk, hogy egyáltalán találkoztunk vele. De ez még nem a magunkhoz ölelés. Ekkor még nem miénk a kincs. Megtaláltuk, örülünk neki, de még nem a miénk. Az öröm abszolút szükséges, de nem elég önmagában. Ezért a példázat nem csak a megtalálás feletti örömről szól, hanem mind a két történet így folytatódik: örült a szántóvető, s örömében elment, eladta mindenét, megvette a szántóföldet, hogy övé legyen a kincs. Elment a keres-

kedő, örömeiben eladta az egész gyűjteményét, és megvásárolta az egyetlen értékes, különleges gyöngyöt. Ha a szántóvető örömeiben nem adja el mindenét, amije van, akkor nem tudja megvenni a földet és nem lesz övé a kincs. Gondolkodhat rajta, hogy van ott egy kincs a földben – de az nem az övé. Ha a kereskedő nem adja el mindenét, mert úgy gondolkodik: „ezek a régi szép gyöngyök annyira a szívemhez nőttek már!”, akkor nem lesz övé a különleges gyöngy. Gondolj arra a pillanatra: mindenüket eladják, és még vissza kell menni. Mennyi félelem gyötörhetné a szívüket! Ott lesz még a kincs? Tényleg akarom? De a példázatban ezeknek az embereknek már semmi sem drága. Mindent feltesznek egy lapra. Mindenáron megszerzik a kincset.

Hogyan öleljük magunkhoz az Isten országát, uralmát? Úgy, hogy mindent odaadunk érte. Erről szól a példázat: mindent feltesznek egy lapra. Jézus ezt egy más helyen úgy mondja: aki meg akarja tartani az életét, azaz aki semmit nem akar elengedni, az a végén elveszít mindent. Elveszíti az életét. Aki kész mindenét odaadni értem, nekem, mondja Jézus, az mindenét megtalálja majd.

Amikor az Isten országát, a kincset, az igazgyöngyöt magunkhoz öleljük, az csak úgy megy, hogy előtte dolgokat elengedtünk, dolgokról lemondunk. Mit kell eladni? – kérdezhetitek. Mindent! Az Isten uralmába belépve mindent el kell adni. Ne akarjuk magunkat azzal áztatni, hogy ez csak valami lelki dolog, de közben az életünkben semminek nem szükséges megváltoznia! Mindent eladni - ez azt jelenti, hogy mindenünk az övé. Az időnk, a pénzünk – ez a két legértékesebb kincs a mai világban. Övé a családjunk, a gyermekünk, szüleink, házastársunk, munkánk, pihenésünk, szenvedélyünk, az autónk, a játékaink, a lakásunk, az álmaink, a hobbink, a jövőnk, az egészségünk, a könyveink, a ruháink, a gondolataink. Mi a te kincsed? Minden az övé.

Lehet, hogy most szívesen visszakérdeznél: tényleg mindent *el kell* adni? Nézd már meg ezt a példázatot! Semmit nem *kell*! Miről szól a példázat? *Örömeiben* elmegy és eladja mindenét. Mit számít már bármi, amikor itt a kincs? Kérlek: kínból, fogcsikorgatva semmit ne adj! Tudod, miért? Mert az éppen annak a jele, hogy nem ért még el az Isten országának valósága. Mert amikor az Isten országa valósággá, az evangélium hatalma és ereje elér, az olyan boldoggá teszi a szívedet, hogy abból a boldogságból, örömből természetesen fakad fel, hogy mindent odaadnál érte. Mindennél jobban akarod. Ha igazán találkozol Isten jelenlétének a valóságával, az úgy hat rád, annyira magadhoz akarod ölelni, hogy nem kérdés, nem lehet kérdés, hogy bármit odaadj, bármit megváltoztass, mindent alárendelj Krisztusnak!

Tedd fel magadnak a kérdést – ez egy veszélyes kérdés: mi ad neked legmélyebben örömet? Mi a kincsed? Mi az, amire ma azt mondod, ezt biztos nem tudnám odaadni? Mi az, amire ma azt mondod, ha a Krisztus követője vagy, hogy előbb adnál fel minden lelki áldást Krisztusban, mint azt? Mert az a legfontosabb neked. Ha így nem tudod megragadni a kérdést, tedd fel azt másképpen! Ebben a pillanatban mi az, amit, ha megkapnál, mindent odaadnál érte? Mi az, amiről most azt gondolod, úgy megörvendeztetné a szívemet, hogy azért mindent odaadnék? Mindent. Ha keresztény vagy: hát ezért talán még a hitemet is odaadnám. Van-e ilyen?

Jézus azt mondja ebben a két példázatban: Isten országa olyan, mint a kincs, amiért mindent odaadsz. Nem azért adod oda, mert így kell lenni, nem törvényt hirdet, nem elvárásként állítja ezt eléd Jézus, hanem azt mondja: *ilyen* az Isten országa. Ha leszállt rád az Isten uralmának a valósága, ha megkóstoltad Krisztusban az életet, a szabadítást, a bocsánatot, a vigasztalást, akkor tudod, hogy ilyen. Ez sokszor fájdalmas, mégis azt mondhatod, hogy nem kell más, csak az evangélium, csak Krisztus.

Mikor történjen mindez? Ha így szeretném magamhoz ölelni – mikor tegyem? A válasz: azonnal! Most. Sem a szántóvető, sem a kereskedő nem vár és nem gondolkodik. Nem mondják, hogy majd elmegyünk, felértékelítjük a meglévő dolgokat, még meggondoljuk, hogy megéri-e a befektetés. Alig bírják kivárni, hogy eladják mindenüket. Alig bírják kivárni, hogy magukhoz öleljék a kincset. Nem haboznak, mert tudják, hogy ez soha vissza nem térő alkalom. Mi van, ha más is megtalálja a kincset? Mi van, ha más megveszi a gyöngyöt? Persze erre azt mondod: ez az Isten országával nem így van, ezt nem viszi el előlem más! Ez igaz. Igaz, de a példázatban Jézus mégis arra hív, hogy itt és most cselekedj! Ha meglátod a kincset, akár véletlenül botlottál bele, akár régóta szomjazod és keresed: itt és most ragadd meg! Mert Jézus arról is tud, amikor már késő. Az evangélium nem egy kellemes vallásos gondolat, amit ha kedved van, akkor felfedezel, gondolkodsz róla a szabadidődben - hanem az a tét. Az élet tétje. Élet és halál kérdése.

Itt és most. Azért is fontos ez, mert sokan vannak, akik örülnek, amikor megüti a szívüket Isten szeretete, kegyelme, mikor átélnek valamit ebből a kincsből. Örülnek, de ha ez az első öröm nem viszi el őket oda, hogy Krisztusnak odaadjanak mindent, akkor egyre könnyebben jön majd a kétely. Egy idő után a dolgok visszarendeződnek. Kérdések, bizonytalanságok merülnek fel: érdemes mindent eladni? Mi van, ha odaérek, már nem is lesz olyan jó az a kincs? Mi van, ha már nem is fog annyira tetszeni az a gyöngy? Ha az Isten uralma meglátása feletti öröm nem sarkall arra, hogy mindent odaadva megragadd azt, ezek a kérdések az örömtől is, a cselekvéstől is messze sodornak, és nem fog veled megtörténni a lényeg, és nem lesz tied a kincs! Ezért hív erre Jézus ebben a példázatban: itt és most ragadd meg, itt és most öleld magadhoz!

Befejezésül: akár véletlen, meglepetésszerűen találkozta vele, akár régóta vágyódoz rá: itt van az Isten országa köztünk. Mert az, aki történeteket mond róla, ezt a történetet ma nekünk mondja. Jézus itt van köztünk. Itt van kegyelme, szeretete, gyógyítása, bocsánata, a fiúság. Itt van a lehetőség, hogy az életünket, az identitásunkat, azt a vágyunkat, hogy szeressenek minket és elfogadjanak – a bálványoktól elvegyük, és Isten kezébe tegyük.

Ha pedig Krisztus követőjeként vagy jelen, akkor tedd fel azt a kérdést: hol csúszott el az öröm? Miért van benned keserűség? Ha felteszed ezt a kérdést Jézusnak, a válasz jönni fog. Szépen vissza fog vezetni Isten uralmába. Vissza fog vezetni oda, hogy a szíved újra benne gyönyörködjön. S mikor a szíved benne gyönyörködik, amikor ő lesz a legnagyobb örömed, amikor azt mondod, hogy mindent kész vagy elengedni, de őt nem, akkor szépen a helyére fog kerülni minden. A házastárs, a pénz, az idő, a lakás, az autó, az álmok, a jövő – mindennek megvan a helye. Mert ezekre szükség van. De legyen az első Isten országa és Isten uralma az életünkben!

Ámen

/Lovas András/